

בית כנסת
משכן צפורה
ע"ש צפורה שטיין ז"ל

המאנבל על מושלים זוכה ורואה בשטחה

**"50 שנה אח"כ;
מה השתנה? מה לא?"
ע"י הרב יהושע גרינשטיין
אב תשע"ז**

מעריב

אוגוסט 1967

באלפיום באו לרחבה הכהות, רעולים נעלים עד קלות, וכידיום ספרי התפילה, באו להסתופף בצלן של האלים הנגדות, העתיקות, אבעי הכותל המערבי. להתרפק על אבעי הכותל באו, לבוכות על חורבן בית המקדש. לקרוא, כל הלילה, את מגילת 'איכה' על המקדש שרUGC, בצלו של הכותל היחיד שרד'.

הכוזרי [נאמר ב'כ"ד]- ואין דבונו 'השפטנו' למבר קדרשו, 'וְהשפטנו' לហודם רגלווי, 'וְמִפְחַזֵּר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן', ווילת זה, אלא **כצפצוף** פירוזי ותכי. איעז יוציאים מה שאנן אומרים בזיה וצולות'.

הרבי ת.ד. הלי [שוו' עשה לך כי אי'] הרגשתי בתשעה באכ' **הרשות** אחריו מלחמת ששת הימים שאיעז יכול יותר לומר בתפילה דברם אלה, שהם בחינת "דובר שקרם לפוי ה". כי לא זול בלבך של השנה כולה וכייחד בימי חנ' וכועד...שוקת ירושלים המכון חוגג... אלא שאפילו **בתשעה** באכ'... כאשר כאים המוני בית ישראל אל הכותל המערבי, מעוטפים באבלם על חורבן הבית, גם אז מורבשת פינה מסוימת בלבי, אליה לא יכול לחדור **האכל**... ולכן אין ספק שיש מושם "דובר שקרים לפוי ה" לומר על ירושלים זאת: "העיר החרכבה הבזיה השומוכה מבלי בניה..."

"התוניזיות אוו של משיח" מאת הרב הצעיר צען [עמ' 13-12] - בשעת טרע"ג [1913/1912], בנסעיו מروسיה לאשכנז, דרך ליטא, סרתי לעירה ראדין... בערך נזכר נסיעה לבית קדר' **הHIGH CHIEF**... וכן אמר: "מחילה, בהיות מתחפל; ו"וירושלים עורך ברחמים תשוב", חשבתי, זו **תפללה**, וכן בהיות מתחפל "את צמא דוד עבדך מהרה תעטמי", חשבתי זו **תפללה**; "...אבל עכשי, כשאען מתחפל תפלוות אלו... אען יושב, נהזה זה - אט, אט - הנה עכשי, עכשי, קרוב, קרוב". והוסיף: "אם זה יהיה בימי, איעז יודע, העז כבר זקן. אבל **ביטן**, ודאי, ודאי, והמשיך לומר: "הנה יבנה המקדש, ותהיינה שאלות להלכה, בהלכות קדשים - את מי ישאלין את הרבענים? הם למדו ש'ע' וורה דעתה, וחושן משפט, אורח חיים, אבל לא הלכות קדשים. ובכן עליינו הכראים להתensus וללמוד הלכות קדשים".

"פרק יומן על שחרור ירושלים" מהרבי גורן צעיל - אחרי כן ירד מ"פ דת' מהצעחותם דרכ' המדרגות... והוא של אל אען מסכים להביא ל"כותל המערבי" את ראש ישיבת מרכז' הרוב. אמרתי לו שאען אשלח להביא את חותני...הזריר מירושלים, שהתפלל כל חייו **לרבנן**... ואת הרב צבי יהודה קוק... אמרתי לעודרי מעם המכון שייצא וייקח את המכונה שלו ויביא את שעיהם.... כעבור שלושת-רבעי השעה הופיעו שני הרכבים הזרים... נפלטו איש על צוואר השער התשasknu וככען. השתעה הרב הצעיר מאחר שביקש לאסוף בית דין מיוחד והוא ענה לי; (1) שההדריך יתירה חסומה באש הפגזות והצליפות... (2) השתעה הרב הצעיר מאחר שביקש לאסוף בית דין מיוחד שיתיר לו את נזרו שלא יצאת מהבית. פיעיטה את מקומו בפיעה הדורומית של הכותל לחותני העזיר, והוא לא מש מהמקום הזה דמן ממושך, הוא התפלל כל הדzon... .

הרבי פרדריך פונלטן (וב' איכ"ד דק"ק קרית ווצקן, שוו' בית-הדריך ל"ג - "ב'ום ז' בסיוון תשכ"ג, בתום ייעוץ הרכבים הארץ-ב'יה'יכל שלמה" בירושלים, ביקרתי יחד עם כמה רבנים אצל ה"כותל המערבי" המשוחה. מי שלא ראה את השמחה אצל הכותל לא ראה שמחה פימי. אלף נרחו אל הכותל, ופיעיהם זהרו וגיל, התפללו בלהט ובשמחה, והוזדו לאיזו הנפלאות. בין החוגגים הילחכים **הוי הרבה שקרען קרעה כדיאן גנטא**... בראותו זאת, פיעיטי לבי לויית', ואמרתי: "עכשי, אחריו הייצחון על איזכיען ואצערין, שמעיטים כמוון בדרכי ימי עכני, ואחרו שחרורה של ירושלים העטיקה וכיה מקום המקדש והכותל המערבי - אין לקרווע עוד בכיקורינו אצל הכותל, אלא לבקר ברכבת "שחחינו" בשם ומלאכינו" אמרתי ועשית' מעשה..."

"פרק יומן על שחרור ירושלים" מהרבי גורן צעיל - בהיעג' השעה 11:12 דקות, שלפי החשבון הגיע עד שעת "מנחה גודלה", התחלתי להתפלל מrangleה כשיין עובר לפעי הקהל. שיעיטי את זוסת התפילה, והוספתי בחזרת הש"ץ תפילת "עחם" שרגילים לומר במנחה באכ' ואשר היא מסתימת ברכבת "נرحم ציון ובונה ירושלים". הנכסתי שיעים בתרוך תפילת "עחם" עצמה, ובמקומם את "העיר האבללה והחרבה והבזיה וכו'" אמרתי "העיר השמחה הצהובה מרצחונו של ישראל", והמשכתי "לבוי לבי על חללי הצחחים מעי מעי על חללי צה"ל... אחרי חזרת הש"ץ אמרתי ברכבת "היל" בשם ומלאכת' גומרתי "היל השלים". לאחר התפילה יצאו בריקוד "לשנה הזאת בירושלים הבזיה" ו"ישיבנה בית המקדש".

הרבי גוthon (שוו' תורת הגורן, או"ח א/קל"א, עמ' 328, **שנת תשכ"ט**) - "לאחר שחרור הר הבית, ירושלים, יהודה ושומרון במלחתם ששת הימים, חשבתי והאמנתי, שהנה "זה הימים קיינו לנו גילה ושמחה וישועת", וחוזן כל הדורות נתגשם לעיניים... לפעי צום תשעה באכ' שעת תשכ"ג, הಡפסתי כסידורי התפילה של צה"ל ועת שווה של תפילה "ונחם" במנחה של תשעה באכ'... בתפילה מערקה הראשונה שערתני ליד הכותל המערבי ביום השחרור של הר הבית, ועכרטי כ"ץ לפע התיבה, והוספתי תפילה "ונחם" בחזרת הש"ץ **לפי ה Zusach החדש**... ואולם אודה ולא אבוש, כי לאחר מלחמת ים היפורים העкова מדם, כשהשלה התדרדרות מוסרית, מורלית ולאומית בעם ובמדינה, ולאור ההכרה בעם הפלשטייני מצדיע, וההគעות הנעשות כאן לקרהת הסגרת חלק גדול מארץ מכרותינו ווחלת אבותינו לערכבים ולפלשתינא, ורכים היסכימים וחששות שבם על "ירושלים ידו גורל", כבאות עובדייה(אי/אי), איעז רואה סיבת לשונות דפוסים קיימים.

הרבענות (שוו' תורתה הגדון כ'כ, **תנוון תשכ"ט**) - כבר אשתקד הורינו לבתי הרכבת בצה"ל שיש לומר בתשעה באכ' במנחה רק את תחילות וסופה של תפילה "ונחם", ולהשミニ את האמצע, לאור התמורה שחללה בהיסטוריה היהודית עם שחרורה של ירושלים ואיזודה. אף על פי שעדיין לא שוחרר הר הבית מאפושטיפות דזה, ועדין הוא שוכם, הר תפילה "ונחם" מדברת על ציון וירושלים... זה אען יוצאים ידי חוכבת ההלכה, כי לא השמננו את הרכבה הזאת מתפילה העמידה, וגם לא התפללו תפילה שוא....